

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУГИ**

2017 йил “ди” август № 600

Тошкент ш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2017 йил 27 июлдаги ПҚ-3151-сон қарори ҳамда
Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ш.М.Мирзиёев томонидан 2017 йил 9 август
куни ўтказилган мажлис баёни ижросини
таъминлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сон қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев раҳбарлигига 2017 йил 2 август куни ўтказилган мажлис баёнида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, шунингдек, олий таълим муассасаларида талаба-ёшларни кундалик ахборотлардан хабардор этиб боришга қаратилган “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотларининг таъсирчанлиги ва самарадорлигини янада ошириш мақсадида

БУЮРАМАН:

1. Олий таълим муассасаларида талаба-ёшларни мамлакатимизда амалга оширилаётган барча соҳалардаги ислоҳотлар, хорижда рўй бераётган воқеалар ҳамда бошқа зарур ахборотлар билан тезкор ва мунтазам равишда хабардор этиб бориш мақсадида гурух мураббийлари томонидан хафтада бир марта “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари ўтказиб борилиши белгилаб қўйилсин.

2. Талаба-ёшларнинг мафкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва уларда юксак ахлокий сифатларни тарбиялашга қаратилган ёрдамчи материаллар тайёрловчи Ижодий гурух (кейинги ўринларда матнда – Ижодий гурух) 1-иловага, ёрдамчи материалларни талабаларга етказиб бериш механизми 2-иловага, Олий таълим муассасаларида ўтказиладиган “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари учун материаллар ва мультимедиа маҳсулотларини тайёрлаш бўйича тузилган Ахборот гурухи таркиби (кейинги ўринларда матнда – Ахборот гурух) 3-иловага ҳамда “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари учун намунавий режа” 4-иловага, олий таълим муассасаси психологининг намунавий лавозим йўрикномаси 5-иловага, талабалар туар жойи тарбиячи-педагогининг намунавий лавозим йўрикномаси 6-иловага, Олий таълим муассасаларида “Мустақиллик дарси” бўйича намунавий ўқув дастури

7-иловага ва Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислом Абдуганиевич Каримовнинг порлоқ хотирасига бағишлиланган “Хотира дарси” бўйича намунавий ўқув дастури 8-иловага, Таълим муассасаларида фаолият олиб бораётган педагог кадрларнинг ижтимоий нуфузини ошириш юзасидан таклифларни тайёрлаш бўйича Ишчи гурӯҳ (кейинги ўринларда матнда – Ишчи гурӯҳ) 9-иловага мувофиқ тасдиқлансан.

3. Ижодий гурӯҳ (О.Базаров):

бир ой муддатда талаба-ёшларнинг мағкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялашга қаратилган ёрдамчи материалларнинг дастлабки варианти – 2017-2018 ўқув йилининг биринчи ярмида фойдаланиладиган қисмининг тайёрланиши ва олий таълим муассасаларига етказилишини;

уч ой муддатда 2017-2018 ўқув йилининг иккинчи ярмида фойдаланиладиган қисмини ишлаб чиқиб, Республика Маънавият ва маърифат маркази билан келишган ҳолда олий таълим муассасаларига электрон тарзда етказилишини ҳамда ушбу механизмнинг муқобил варианти ишлаб чиқилишини;

мазкур механизм 2017-2018 ўқув йилида олий таълим муассасалари томонидан синовдан ўтказилгач, унинг натижалари бўйича ўқув йили якунида вазирликка таҳлилий ҳисбот киритилишини;

доимий равишда олий таълим муассасалари томонидан мазкур ёрдамчи материаллардан қай даражада фойдаланиётганини назорат қилиб борилишини таъминласин.

2018 йил июль ойида таҳлилий ҳисбот хулосалари асосида келгуси ўқув йилларидаги механизм бўйича таклиф киритсин.

4. Бош илмий-методик марказ (Т.Шоймардонов)га:

малака ошириш тизимида ўқиётган профессор-ўқитувчиларга дарс давомида талаба-ёшларнинг мағкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялашга қаратилган ёрдамчи материаллардан фойдаланиш бўйича мастер-класслар ташкил этилсин;

олий таълим тизимидағи малака ошириш институтларига Ижодий гурӯҳ аъзоларини жалб қилган ҳолда семинар-тренинглар ўтказилсин.

5. Олий таълим муассасалари ректорлари ва филиаллар директорларига:

таълим муассасаларида ҳар бир фан (табиий, ижтимоий, гуманитар, аниқ ва бошқа соҳалар)даги мавзуларни ўтиш давомида ёрдамчи материаллардан унумли фойдаланилиши (дарснинг тарбиявий мақсадидан келиб чиқсан ҳолда тарбиявий аҳамиятга эга бўлган маълумотларни талабаларга етказиш);

профессор-ўқитувчилар дарс давомида ёрдамчи материаллардан қай даражада фойдаланаётганини доимий равишда назорат қилиб бориш;

янги ўқув йилининг биринчи ўн кунлиги давомида “Мустақиллик дарси”ни Республика Маънавият ва маърифат маркази томонидан тайёрланган “Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон!” номли қўлланма асосида ва Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислом Абдуганиевич Каримовнинг порлоқ хотирасига бағишлиланган “Хотира дарси”ни 7-иловадаги намунавий ўқув дастури ва вазирлик томонидан юборилган намунавий маъруза матни асосида сифатли ҳамда энг яхши жиҳозланган, бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб берадиган, кулай, кенг ва ёруғ хоналарда ўтилишини, шунингдек,

мазкур дарсларда таникли олимлар, шоирлар, ёзувчилар ва меҳнат фахрийлари иштирок этишини таъминлаш вазифалари юклатилсин.

6. Ахборот гурухи (А.Эшмуроводов):

хар хафта олий таълим муассасаларининг талаба-ёшлари учун мамлакатимизда амалга оширилаётган барча соҳалардаги ислоҳотлар, хорижда рўй берадиган воеалар, янги қабул қилинган қонун, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон, карор ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг карор ва фармойишлари, шунингдек, олий таълим тизимида қабул қилинган норматив-хукукий хужжатлар ва топширикларнинг мазмун-моҳиятини тушунтиришга каратилган ахборот материаллари ва мультимедиа маҳсулотларини тайёрлаб, олий таълим муассасаларига етказилишини;

доимий равишда “Ахборот ва мураббийлик соати” қай даражада ўтилаётганини назорат қилиб, ҳар чорак якунида вазирликка олий таълим муассасалари томонидан ўтилаётган “Ахборот ва мураббийлик соати” хақидаги таҳлилий маълумотлар киритиб борилишини таъминласин.

7. Олий таълим муассасалари ректорлари ва филиаллар директорлари:

бир хафта муддатда “Олий таълим муассасаларида ўтказиладиган “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари учун намунавий режа” асосида олий таълим муассасининг режасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

2017-2018 ўкув йилидан бошлаб ҳар хафтанинг сешанба-жума кунлари оралиғида бир марта (дарс жадвалининг 2-жуфтлигига 40 дақиқа “Ахборот соати”, 40 дақиқа “Мураббийлик соати” шаклида) барча гурухларда “Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари юқори савияда ўтказилишини йўлга қўйиш ва қатъий назоратга олиш;

“Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотларининг ўтказилиши учун барча шарт-шароитларни яратиш;

мураббийларга уларнинг фаоллик даражасига қараб, ўрнатилган тартибда 25 фоизгача устама ҳақ ажратилишини таъминлаш;

“Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотлари ўтказилиши натижалари тўғрисидаги маълумотни ҳар чорак охирги ойининг 25 санасига қадар вазирлик хузуридаги “Маънавият ва маърифат” маркази (mm.markaz@edu.uz)га тақдим этиб бориш вазифалари юклатилсин.

Бугунги кунда ёшлар тарбияси ўта долзарб масала эканини инобатга олиб, олий таълим муассасаларидаги маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорларнинг лавозим йўрикномаларига 10-иловада келтирилган вазифалар асосида кўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тавсия этилсин.

8. Ишчи гурух (Н.Раҳмонов)га:

ўн кун муддатда жамиятда педагогик фаолиятнинг обрўсини юксалтириш, педагогларни ёшларга намуна ва ўрнак даражасига кўтариш, шунингдек, турли танловлар ва конкурсларда совриндор бўлган, ўкувчи-талabalари республика ва халқаро олимпиадаларда, танловларда юқори натижаларни қўлга киритган педагогларга уй-жой, Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган янги автомобиль, майший-хўжалик жиҳозлари сотиб олишлари учун имтиёзли ипотека ва истеъмол кредитларини ажратиш тартибини жорий этиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш ва таклифларни ўрнатилган тартибда Халқ таълими вазирлигига киритиш вазифаси юклатилсин.

9. Маънавий-ахлоқий тарбия бошқармаси (О.Базаров):

бир ҳафта муддата Ички ишлар вазирлигига ижарада, қариндоши ёки танишининг уйидаги яшовчи талабаларни рўйхатга олиш тартибининг қулай ва соддалаштирилган шакли бўйича таклифлар киритилишини;

буғунги кунда ёшлар тарбияси ўта долзарб масала эканини инобатга олиб, олий таълим муассасаларида маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорларнинг мунтазам равишда малака ошириб боришини таъминлаш мақсадида хар чоракда бир марта видео-семинар ҳамда хар йили январь ва июнь ойларида сайёр ўқув-семинарлар ташкил этилишини йўлга қўйсин.

10. Олий таълим муассасалари ректорлари ва филиаллар директорлари:

28 августга қадар барча талабалар турага жойларини талабаларни қабул қилишга тайёр ҳолатга келтириш;

30 августгача барча аудиториялар ва улардаги жиҳозларни янги ўқув йилига тайёрлик даражасини кўриб чиқиш ҳамда аникланган муаммоларни зудлик билан ҳал қилиш;

2017 йил 1 сентябрга қадар олий таълим муассасасини янги ўқув йили ҳамда куз-қиши мавсумига тайёрлаш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш, моддий-техник базасини мустахкамлаш бўйича ишларни якунлаш;

ўқув йили бошланишининг биринчи ўн кунлигига ўтказиладиган “Биринчи курс мактаби” тадбирларини 11-иловага мувофиқ белгиланган намунавий дастур бўйича ўтказилишини таъминлаш;

таълим муассасаларида талабалар давоматини таъминлаш, профессор-ўқитувчилар томонидан дарсларнинг қизиқарли ўтилишини назоратга олиш, дарсларнинг сифатсиз ўтилишига йўл қўяётган, талабалар ўртасидаги хукукбузарлик ҳолатларига масъулиятсизлик билан караётган раҳбарларга нисбатан қатъий чоралар кўриш, ижтимоий-маънавий мухитни яхшилашга қаратилган жамоатчилик назоратини ўрнатиш;

олий таълим муассасаси психологи ва талабалар турага жойи тарбиячи-педагоги учун хона ажратиш чораларини кўрсин.

11. Тошкент шаҳридаги олий таълим муассасалари (рўйхат асосида) ректорларига:

Ўзбекистон ёшлар иттифоки Марказий кенгаши ҳамда қатор идора ва муассасалар ҳамкорлигига жорий йилнинг 9-10 август кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академиясида “Ёшлар – келажак бунёдкори” шиори остидаги уюшмаган ёшлар билан олиб борилаётган ишларда натижадорликка эришишнинг илмий-амалий масалаларига бағишилаб ўтказилган республика конференцияси учун қабул қилинган мақолаларни таҳrir қилиш ва энг яхши иштирокчиларни танлаш ишларида фаол иштирок этган, 12-иловадаги рўйхатда келтирилган профессор-ўқитувчиларни моддий рағбатлантириш тавсия этилсин.

12. Мазкур буирукнинг ижросини назорат қилиш вазирнинг биринчи ўринбосари Д.Набиев зиммасига юклатилсин.

Вазир

И.Маджидов

Вазирликнинг 2017 йил “25” август даги
-сонли буйруғига 1-илова

**Талаба-ёшларнинг мафкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва
уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялашга қаратилган
ёрдамчи материаллар тайёрловчи
ИЖОДИЙ ГУРУХ ТАРКИБИ**

1. Базаров Отабек	- Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги бошқарма бошлиғи
2. Джумабаев Давлатбай	- Ўзбекистон Миллий университети проректори
3. Собиров Абдулхай	- Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети проректори
4. Бекмуродов Мансур	- Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти профессори
5. Отамуродов Саъдулла	- Тошкент кимё-технология институти профессори
6. Раматов Жуманиёз	- Тошкент темир йўл муҳандислари институти
7. Хайитов Улуғбек	- Тошкент давлат техника университети профессори
8. Туленова Гулмира	- Тошкент ахборот технологиялари университети профессори
9. Мухторов Азамат	- Тошкент давлат иқтисодиёт университети профессори
10. Мадаева Шахноза	- Ўзбекистон Миллий университети профессори
11. Умарова Нигора	- Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти доценти
12. Бозоров Дилмурод	- Ўзбекистон Миллий университети доценти
13. Султонов Аслиддин	- Тошкент кимё-технология институти катта ўқитувчиси
14. Толипов Ўткир	- Тошкент давлат педагогика университети профессори
15. Абдураҳим Эркаев	- Қарши давлат университети доценти
16. Хидиров Аброр	- Ўзбекистон Миллий университети Мураббийлар кенгаши раиси
17. Бошқа вакиллар	- Вазирлик хати асосида бошқа тизимлардаги мутахассислар ва олий таълим муассасаларидаги профессор-ўқитувчиларни жалб этиш мумкин

Вазирликнинг 2017 йил “23” 08 даги
-сон буйругига
2-илова

Талаба-ёшларнинг мафқуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялашга қаратилган ёрдамчи материалларни талабаларга етказиб бериш механизми

Талаба-ёшларнинг мафқуравий иммунитетини мустаҳкамлаш ва уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялашга қаратилган ёрдамчи материаллар тайёрловчи Ижодий гурӯҳ – ёрдамчи материалларни тайёрлаб беради

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Маънавий-ахлоқий тарбия бошқармаси – олий таълим муассасаларига етказилишини таъминлайди

Олий таълим муассасасининг ўқув ишлари бўйича проректори (директор ўринбосари) – факультетларга етказилишини таъминлайди

Барча факультет деканларининг ўқув ишлари бўйича ўринбосарлари – барча кафедраларга етказади

Барча кафедралар – барча ўқитувчиларга етказади

Барча профессор-ўқитувчилар – ҳар бир дарсида фойдаланади

Барча фанлар бўйича ҳар бир дарс – ёрдамчи материаллардан фойдаланилиши шарт

Вазирликнинг 2017 йил “23” 08 даги

600

-сон буйруғига

3-илова

**“Ахборот ва мураббийлик соати” машғулотларини ўтказиш бўйича
материаллар ва мультимедия маҳсулотларини тайёрлаш бўйича
АХБОРОТ ГУРУХИ ТАРКИБИ**

1. Эшмуродов Акбар - Вазирlik ҳузуридаги “Маънавият ва маърифат” маркази директори, Ишчи гурух раҳбари
2. Эшбеков Тўлқин - Ўзбекистон Миллий университети “Жамоатчилик билан алоқалар кафедраси” доценти, аъзо
3. Норкулов Сухроб - Тошкент тиббиёт академияси “Ижтимоий фанлар” кафедраси мудири, аъзо
4. Хидириалиев
Хусайн - Тошкент ислом университети “Маънавият ва маърифат” бўлими бошлиги, аъзо
5. Абдуллаев Аъзам - Тошкент молия институти “Ахборот гурухи” раҳбари, аъзо
6. Ҳайитов Хушвакт - Тошкент давлат юридик университети “Давлат ҳуқуки ва бошқаруви” кафедраси доценти, аъзо
7. Фаниева Муборак - Тошкент давлат иқтисодиёт университети “Ўзбекистон тарихи кафедраси” мудири, аъзо
8. Каримов Амрullo - Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети “Аудиовизуел журналистика ва оммавий коммуникация кафедраси” мудири, аъзо
9. Жуманиёзов
Хўшнуд - Тошкент давлат педагогика университети “Миллий ғоя ва маънавият асослари” кафедраси доценти, аъзо
10. Бобоёров
Бобомурод - Тошкент ахборот технологиялари университети “Гуманитар фанлар” кафедраси катта ўқитувчisi, аъзо
11. Раҳматов Элёр - Тошкент давлат юридик университети “Молия, банк ва солиқ ҳуқуки кафедраси” ўқитувчisi, аъзо

Вазирликкунг 2017 йил “**200**” даги
“**08**” -сон буйруғига
4-илова

Олий тальлим мұассасаларыда ўтқазылдиган “Ахборот ва мураббийк соаттары” машыулотлари үчүн намунашы

T/p	Тавсия этиладиган мавзулар	Муддати	Масъуллар
1.	“Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон”. Мамлакатимизнинг кўп асрлик тарихида мутлако янги сахифа очган, эл-юртимизни мустабид тузум кишланларидан озод килиб, эркин ва фаророн ҳаёт куриш йўлини очиб берган Ўзбекистон давлат мустақиллигининг 26 йиллик байрамига бағишилган мавзулар кент тушунтирилди, шунингдек, Биринчи Президентимиз И.А.Каримовнинг порлок хотирасига бағишилган тарғиботлар олиб борилади	2017 йил сентябрь ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
2.	“Тинчлик-осойишталиқ – фаророн ҳаётимиз асоси”. 15 сентябрь – “Халкаро тинчлик куни”га бағишилаб тушунтириш ишларини олиб бориши	2017 йил сентябрь ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
3.	“Буюк ажоддларга эхтиром”. Абу Райхон Беруний, Абу Али ибн Сино, Мухаммад ал-Хоразмий, Ахмад ал-Фарғоний, Абу Наср ал-Фаробий, Абу Махмуд Ҳўжандий, Ҳожа Ахмад Яссавий, Махмуд Кошгарий, Ахмад Юғнакий, Ҳожа Исмоил Бухорий, Амир Темур, Мирзо Улугбек, Алишер Навоий, Бобур Мирзо, Али Кушчи, колаверса, ҳар бирининг номи тарих зарваракларига абадий муҳрланган самаркандийлар, бухорийлар, насафийлар, хоразмийлар, тирмизийлар, ҳўжандийлар, шошийлар, фарғонийлар, туркистонийлар, марғинонийлар каби аждодларимиз фаолияти ва эришган ютукларини ёшларга тушунтириш	2017 йил сентябрь ойининг туртинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
4.	“Олтин куз неъматлари”. 22-23 сентябрь – кузги тенг кунлик – “Мехржон” байрами мұносабати билан ушбу кун тўғрисида батағсил маълумот бериш	2017 йил сентябрь ойининг бешинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
5.	“Устозлик шарафи ва масъульияти”. 1 октябрь – “Ўқитувчилар ва мураббийлар куни” мұносабати билан ўтказиладиган тадбирлар	2017 йил октябрь ойининг иккинчи	Гурӯҳ мураббийлари

	самардорлигини ошириш бўйича тарбибот ишларини олиб бориш	хафтаси	
6.	“Шарқ жавоҳирлари”. 18 октябрь – Самарканл шахри куни. 20 октябрь – Хива шахри куни ва бошқа тарихий шахарларимизнинг пайдо бўлиши ва хозирги кундаги киёфаси, килинаётган ўғарышлар тўғрисида талаба-ёшларга тушунтириш олиб бориш	2017 йил октябрь – ойининг учинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
7.	“Дунё узра жаранглæётган тил”. 21 октябрь – Ўзбекистон Республикасининг “Давлат тили тўғрисида”ги конун кабул килинган кун муносабати билан, ўзбек тилимизнинг ривожи йўлида хаммамиз масъул эканлигимизни талаба-ёшларга уктириш	2017 йил октябрь – ойининг тўртинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
8.	“Инсоният тараккиётининг таяни”. 23 октябрь – Ўзбекистон Республикаси ЮНЕСКОга аъзо бўлган кун. 24 октябрь – Халқаро БМТ куни муносабати билан, инсон кадри, Унинг фаровон хаёт кечириши омиллари тўғрисида тушунча бориш	2017 йил октябрь – ойининг бешинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
9.	“Тараккиёт стратегияси – фаровон келажамиз кафолаги”. “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Халқ билан мулокот ва инсон манфаатлари йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури мазмун-моҳиятини ёшларга тушунтириш	2017 йил ноябрь ойининг биринчи хафтаси	Гурух мураббийлари
10.	“Булоқ юртнинг баҳтиёр фарзандлари”. 10 ноябрь – “Бутунжакон ёшлар куни” муносабати билан мамлакатимизда ёшларга каратилаётган эътибор, янги ташкил этилган Ўзбекистон Ёшлар иттифоки каби ташкилотларнинг ўрни ва ёшларимиздан кутилаётган натижалар хусусида тарбибот ишларини олиб бориш	2017 йил ноябрь ойининг иккинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
11.	“Тарбия – хаёт-мамот масаласи”. Миллий педагогиканинг тараккиёт тарихига бағишланган тушунтириш ўқзасиши	2017 йил ноябрь ойининг учинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
12.	“Китобхонлик – миллат кўзгуси”. Ёшларни китобни севишга, энг китобхон мамлакат дараясига чиқишимиз йўлида амалга оширилиши лозим бўлган масалаларга каратиган тушунтириш олиб бориш	2017 йил ноябрь ойининг тўртинчи хафтаси	Гурух мураббийлари
13.	“Огоҳлик ва хушёслик давр талаби”. 1 декабрь – “Бутунжакон ОИТСга карши кураш куни”. Ёшларни соғлом турмуш тарзи тамойиллари асосида ташашга ўргатиш	2017 йил декабрь – ойининг биринчи хафтаси	Гурух мураббийлари

14.	“Комусумиз – эркин ва фаровон ҳайтимиз кафолати”. 8 декабрь – “Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси кабул килинган кун” – умумхалқ байрами тарбиботини амалга ошириш	2017 йил декабрь ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
15.	“Қадриятлар қадр топган юрг”. 10 декабрь – “Инсон хукуклари куни” муносабати билан ушбу кун мазмун-моҳиятини ёшларга кенг тушунтириш “Халқ кудрати мужассам қўшик”. 10 декабрь – Ўзбекистон Республикасининг давлат мадхияси кабул килинган кун тарбиботини амалга ошириш	2017 йил декабрь ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
16.	“Адабиётга эътибор – маънавиятга, келажакка эътибор”. Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг ижод ахлига кўрсаталётган юксак эътибори, ҳозирги замон адабий мухитида содир бўлаётган ижобий жараёнлар тўғрисида батафсил маълумот бериш	2017 йил декабрь ойининг тўртичнича хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
17.	“Янги йилингиз кутлуг бўлсин, азиз юргдошлар!” Ўзбекистон Республикаси Президентининг янги йил табриги замерида юрт келажаги ва ватан равнаки масалаларини тарғиб килиш	2018 йил январь ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
18.	“Мардлар кўриклияди Ватанини”. 14 январь – Ватан химоячилари куни муносабати билан ўтказиладиган “Жасорат дарслари” машгулотларини олиб бориш	2018 йил январь ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
19.	“Юксак маънавият – енгилмас куч”. Маънавий камол накадар муҳим эканлиги ёшлар онгига сингдирилади	2018 йил январь ойининг тўртичнича хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
20.	“Темур тифи етмаган жойни қалам билан оли Алишер”. 9 февраль – буюк ўзбек шоири, мутафаккир, давлат арбоби Низомиддин Мир Алишер Навоий (1441-1501) таваллуд топган кун муносабати билан буюк бобомиз фаолияти тўғрисида кенгрок маълумот бериш	2018 йил февраль ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
21.	“Жонимдин ўзга ёри вафодор топмадим”. 14 февраль – ўзбек мумтоз адабиётининг йирик вакили, шоир, тарихчи, давлат арбоби ва моҳир саркарда Захирiddин Муҳаммад Бобур (1483-1530) таваллуд топган кунни кенг нишонлаш ва бу оркали миллий қадриятларимизга ёт бўлган одаглардан талаба-ёшларни химоя килиш ишларини олиб бориш	2018 йил февраль ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
22.	“Она тилим – жону дилим”. 21 февраль – Халқаро она тили куни (ЮНЕСКО). Кўп миллатли юртимизда хар бир миллатнинг ўз она тилида	2018 йил февраль ойининг тўртичнича	Гурӯҳ мураббийлари

	билим олиши, эркин мұомала килиши имкони яратылғанлыги тұғрисида маълумот берилади	хафтаси	
23.	“Динний бағрикенглик, толерантлик – халқлар дүйстелгіннің мұхим пойдевори”. Милдагтар дүйстегі тиңчтығымиз ва таралқыётімиз учун ЭНГ мұхим омыл эканлығы ёшлар онғига сингдирилді	2018 йил февраль ойининг бешинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
24.	“Узбекистон – дүнән хамжамияттіннің тенг хүкукли альзоси”. 2 март – Мустакил Ўзбекистон Республикасының Бирлашган Милдатлар Ташкилоти (БМТ)га альзо бўлган кун тұғрисида багафсил маълумот бериш	2018 йил март ойининг биринчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
25.	“Сен барибир мұқаддассан, мұқаддас аёл”. 8 март – “Халқаро хотин-кизлар куни” байрами ва жамияттимизда хотин-кизларнинг туттан ўрни тұғрисида ёшларга түлкі маълумот бериш	2018 йил март ойининг иккинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
26.	“Яшарыш ва яңғыланиш куни бу...”. 21 март – Наврӯзи олам байрамининг пайдо бўлиш тарихи унинг мамлакатимиз хаётида туттан ўрни хакида кенгрок маълумот бериш	2018 йил март ойининг учинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
27.	“Мұносиб издош бўлайлик...”. 22 март – буюк аллома Мирзо Улугбек таваллуд топган кун мұнасабати билан буюк боболаримиз колдирған илмий мерос хакида ёшларга гушунча бериш	2018 йил март ойининг тўрттинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
28.	“Дунёни забт этиб”. 9 апрель – Соҳибқирон, буюк саркарда Амир Темур (1336-1405) таваллуд топган кун мұнасабати билан буюк саркарда ва давлат арбоби Амир Темур бобомиздинг киңгап яратувчилик ишлари тұғрисида багафсил маълумот бериш	2018 йил апрель ойининг биринчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
29.	“Бешикдан то кабрғача илм изла!”. 19 апрель – “Халқаро илм-фан куни”га бағишлиб турли таңлов ва викториналар уюштириш	2018 йил апрель ойининг иккинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
30.	“Она замин”. 22 апрель – “Халқаро ер куни” мұнасабати билан ер тұғрисидеги кизикарли ва долзарб маълумотлар талаба-ёшларга етказилді	2018 йил апрель ойининг учинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
31.	“Тил билгандың әл билді”. Халқаро типларни пухта ўрганиш көнг имконияттар очиши, камида бир-иккита хорижий тиңни билган киши ҳеч качон кам бўлмаслиги уқтирилди	2018 йил апрель ойининг тўрттинчи хафтаси	Гурух мұраббийлары
32.	“Тинчлик дарслари”. “Қадрият, эътибор ва эъзоз”, “Ватан эркинлиги учун ўз жонини курбон киlgанлар хотираси хамиша бархаёт”, “Хотира мұқаддас”, “Инсон кадри азиз”, “Тинчлик кадри” каби мавзулар доирасида	2018 йил май ойининг биринчи хафтаси	Гурух мұраббийлары

	тушунтириш ишларини олиб бориш		
33.	“Муқаддас оила”. 15 май – “Бутунжакон оила куни”. Оиданинг муқаддаслиги, унинг жамиятимизда тутган йўни ва уни асраб-авайлаш масаласи долзарблиги тўғрисида кенг тушунтириш ишлари олиб бориш	2018 йил май ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
34.	“Тарих кўзгуси”. 18 май – “Халқаро музейлар куни” муносабати билан ёшларга мамлакатимизда мавжуд музейлар тўғрисида маълумот бериш	2018 йил май ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
35.	“Ёшлиаримиз – кучимиз, кудратимиз”. Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида ёшларга маълумот бериш ва уларни ушбу сиёсатни кўллаб-кувватлашга чакириш	2018 йил май ойининг тўртинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
36.	“Булоқ юрганинг баҳали болалари”. 1 июнь – “Бутунжакон болаларни химоя килиш куни” муносабати билан ёшларни ушбу куннинг ахамияти тўғрисида хабардор килиш	2018 йил июнь ойининг биринчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
37.	“Экология ва агроф-муҳит”. 5 июнь – “Бутунжакон агроф-муҳитни муҳофаза килиш куни” тадбирлари самарадорлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор бериш	2018 йил июнь ойининг иккинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
38.	“Биз ёшлар соғлом турмуш тарафдоримиз!” 26 июнь – “Бутунжакон гиёҳвандликка карши кураш куни” муносабати билан ёшларни турли иллатлардан химоя килишга карагилган тарғибот ишларини олиб бориш	2018 йил июнь ойининг учинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари
39.	“Инсон одоби билан гўзал”. Амалиёт жараёнида талаба одоби тўғрисида тушунтириш ишларини олиб бориш	2018 йил июнь ойининг тўртинчи хафтаси	Гурӯҳ мураббийлари

Изоҳ:

1. Мазкур режага ҳар бир олий татълим муассасаси географик жойларни ўрни ва минтақа ҳусусиятлари ҳамда ихтисосланганлик туридан келиб чиқсан ҳолда кўшимча маъзулар киритилиши мумкин.
2. Олий татълим муассасасида ҳар ҳафта ўтиладиган “Ахборот соати” давомида янги қабул қилинган қонун, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони, қарор ва фармонийчалари, Вазирлар Мажхамасининг карор ва фармонийчалари, шунингдек, олий татълим тизимида қабул қилинган мебўрий ҳужжатини тушунтириши масаласи киритилиши юзим.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг
2017 йил 23 августдаги 600 -сонли буйруғига
5-илова

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАСИ ПСИХОЛОГИНИНГ НАМУНАВИЙ ЛАВОЗИМ ЙЎРИҚНОМАСИ

1. Олий таълим тизими психологи фаолияти таълим хизматлари соҳасига мансуб бўлиб, кадрлар тайёрлаш сифати ва самарадорлигини ошириш, баркамол шахсни тарбиялаш ҳамда талабанинг ҳар томонлами гармоник, тўлақонли психологик тараққиётини таъминловчи оптимал шарт-шароитларни яратишни мақсад қилиб қўяди.

2. Олий таълим муассасаси психологи ўзининг талаба хулқ-атвори ва психик фаолияти, психик тараққиётнинг ёш қонуниятлари, касбий билимлари, талабалар ва катталар, тенгдошлари билан ўзаро муносабат хусусиятлари, ўкув-тарбия жараёнини ташкиллашувига таяниб, шахсга индивидуал ёндашув имкониятларини беради, унинг кобилиятларини аниклайди, меъёрдан четлашишларнинг эҳтимолли сабабларини, психологик-педагогик коррекция қилиш йўлларини аниклайди.

Олий таълим муассасаси психологи фаолиятининг тадқиқот ва таъсир ўтказиш обьекти олий таълим муассасалари талабалари, ўқитувчилари, отоналари бўлиб, ҳисобланади. Уларни алоҳида ёки гурӯхий шаклда тадқиқ қилиш мумкин.

3. Олий таълим муассасаси психологи ўз фаолиятини маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор, факультетлар, тиббиёт ходимлари, муайян комиссиялар, ота-оналар ҳамда олий таълим муассаси жамоаси билан узвий алоқада амалга оширади.

4. Олий таълим муассасаси психологи лавозими бўйича умумий раҳбарликни олий таълим муассасининг маънавий-маърифий ишлар бўйича проректори олиб боради.

5. Олий таълим муассасаси психологи талабаларнинг ёш хусусиятларини ҳамда жадал ривожланишини ҳисобга олувчи, улар психикасининг барча жабҳаларини қамраб олувчи динамик тараққиётга кафолат берувчи дастур ишлаб чиқаришга бутун фаолиятини йўналтиради, ижтимоий ўсиш талабига жавоб берувчи, умуминсоний, этнопсихологик қонуниятлар камолатига етакловчи моделни таркиб топтиришни бош мақсад деб танлайди.

6. Олий таълим муассасаси психологининг фаолияти йўналишлари:

- психопрофилактик ишлар
- психологик маориф ва маърифат
- психодиагностика
- психик ривожлантириш ва психокоррекция
- психологик консультация

Психопрофилактика – Олий таълим муассасаси психологи фаолиятининг махсус тури бўлиб, талаба ва профессор-ўқитувчилар учун соғлом психологик мухит яратиш ва улар шахсининг ривожланиши учун оптимал шарт-шароитларни таъминлаш ҳисобланади.

Психологик профилактика ишнинг асосий вазифалари қуйидагилар:

- шахс сифатида шаклланиш, аклан баркамолликни таъминлашнинг оқилона шарт-шароитларини яратиш;
- шахс камолоти ва интеллектуал тараққиёти бўсағасида вужудга келиши мумкин бўлган психологик нұқсонлар ва бузилишларни ўз вақтида олдини олиш;
- талабани муайян шароитга мослашиши (кўнгил) га оид ишларини олиб бориш, бунинг учун ижтимоий мослашиш билан боғлик бўлган маҳсус гурухлар тузиш, невротик ҳолатларни бартараф қилиш, тарбияси кийин талабалар билан ишлаш ва уларнинг ота-оналари, гурух раҳбари билан алоҳида ишлаш ва ҳакозо);
- талабаларни биринчи босқичга қабул қилиш жараёнида қатнашиш, уларнинг олий таълим-тизимиға психологик тайёргарлик даражасини аниклаш, профессор-ўқитувчилар билан ҳамкорликда талабалар билан индивидуал ишлаш дастурини ишлаб чиқиши;
- талабаларни олий таълимнинг бир босқичдан иккинчисига ўтказишининг психологик-педагогик комплекс тадқиқотида бевосита қатнашиш, бир босқичдан иккинчи босқичга ўтказишини психологик жиҳатдан текшириш талабалар, ота-оналар билан ҳамкорликда олий таълимнинг янги босқичга тайёргарлигини ҳисобга олган ҳолда яккаҳол ишлаш дастурини яратиш, шу билан бирга, ота-оналарга фарзандлари билимларидағи узилишларини камайтириш учун маҳсус услубий йўл – йўриқлар бериш;
- таълим ва тарбия, яшаш шароити билан боғлик невротик ҳолатлар, психологик зўриқишининг олдини олиш, невротик ҳолатлар, психологик зўриқишларнинг олдини олиш мақсадида талабалар билан ишлаш;
- талаба шахсининг қобилияти, майли психолоик фазилатлари, хусусиятларини тўлақонли намоён бўлиши мақсадида, ақлий (интеллектуал) тараққиёт даражасини аниклаш учун психологик консилиумлар ташкил қилиш;
- олий таълим жамоа – аъзоларидаги психологик зўриқишиш ва толикишини йўқотиши, камайтириш, уларнинг олдини олиш чора-тадбирларини таркиб топтиришга кўмаклашиш;
- олий таълим истиқболи билан боғлик бўлган, илмий жиҳатдан асосланган моделни профессор-ўқитувчилар ҳамкорлигига яратиш. Олий таълим-тизимида таълим-тарбия жараёни самарадорлигини психологик-педагогик диагностика қилишда қатнашиш унга ўзгартаришлар киритиш, оқибат натижада талабаларни гармоник тараққий этиш муаммосини мақсадга мувофиқ ҳал қилишига хизмат қилиш;
- ўқув мотивлари, шахсининг йўналиши, унинг этномаданият билан боғлик бўлган қадриятларга йўналтириш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда таълим-тарбия жараёнига тузатишлар киритиш;
- шахслараро, этник гурухлар, миллатлараро ҳар хил кўринишдаги зиддиятларнинг олдини олиш учун психологик тадбирларини ишлаб чиқиши мухим аҳамият касб этади;

- профессор-ўқитувчилар ходимлар, муаллимлар, ота-оналар ўртасида юзага келадиган низоларнинг, оиласиб низоларнинг психологик илдизини ўрганиш, уларни келтириб чиқарувчи мотивларни таҳлил қилиш, шахсларо муносабатларнинг асл моҳиятини намоён қилиш, фавқулодаги вазиятларни енгиллаштириш ва тамоман бартараф қилиш йўллари юзасидан маслаҳатлар бериш;
- ёшлар ўртасидаги айш-ишратга, гиёхвандликка, енгил турмуш кечиришга, қинғир йўл билан бойишга ружу килувчи шахслар билан индивидуал ишлашни йўлга қўйиш;
- оғир касаллика учраган талаба ва ходимлар рухиятини тетиклаштириш, абадият қонуниятлари билан уларни таништириш, пессимистик кайфиятдан воз кечиб, шукrona яшашга ўргатиш юзасидан тавсиялар бериш;
- ўзлаштириши суст бўлган талabalар рухий дунёсидаги нуқсонларни аниклаш ва уларга ёрдам бериш йўл-йўриклирини ишлаб чиқиш ва амалиётга тадбиқ қилиш, ҳамда корекцион ишга муҳтоҷ шахснинг индивидуал-психологик хусусиятларини ҳисобга олиш;
- ўз-ўзини бошқариш имкониятини олий таълим талabalari ўртасида аниклаш (биоритмика, эмоция, мотивация, ирода, қизикиш, дикқат кабиларни шахс томонидан идора қилишни назарда тутилади.).
- талabalardan, айникса, талabalар турар жойи ва ижарада яшовчи талabalardan ижтимоий мослашув қўникмасини шакллантириш ва уларнинг ижтимоий муаммоларини бартараф этишда психологик-педагогик таъсир амалиётларини олиб бориш;
- ҳуқуқбузарлик ва жиноятга мойиллиги бўлган, хулки оғишган талabalarni аниклаш, уларнинг рухий ҳолатини барқарорлаштириш орқали ижтимоий фаолиятга йўналтириш;
- ўкув қулланмаларининг сифати, китобхонлик муаммоси, ходимлар, талabalarning давлат мулкига муносабati ҳақида маълумотлар тўплаш ва уларни умумлаштириш, маъмуриятга, касабa уюшмасига ахборот тайёрлаш;
- олий ўкув юрти ходимлари, талabalarinning экологик, иқтисодий сиёсий, этнопсихологик билиmlari савиясини текшириш ва мустақилликни мустаҳкамлаш имкониятини ўрганиш ва уларда ватанпарварлик ҳистийгуларини шакллантириш мақсадида тадбирлар тизимини ишлаб чиқиш;
- талabalar ўртасида бўш вақтни тақсимлаш ва ундан омилкорлик билан фойдаланиш муамmosini ижтимоий-психologик нуқтаи назардан текшириш ва бўш вақтни мақсадга мувоғик ташкил қилиш йўллари, улардан этнопсихологик билиmlar, маъnaviy kadriyatlarni эгаллашда фойдаланиш имкониятини психологик таҳлил қилиш;
- олий таълим талabalariда давлат маблағини тежаш туйғусини аниклаш, тежамкорлик, мол мулкни асрash хиссини ўрганиш, ноxush кечинмаларни жамoa орасида ёпласига текшириш, уларда меҳнатни қадрлаш бурчини шакллантириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиш, миллий ғурур, миллатлараро муносабatni таркиb топтириш ишларини амалга ошириш;

- олий ўкув юрти ходимлари, талабаларида ишбилиармонлик қобилятигини ривожлантириш юзасидан илмий психологик дастур яратиш, ҳамда унинг моддий бойлик ишлаб чиқаришдаги улушини таҳлил қилиш;
- оиладаги зўравонликдан жабр кўрган ёшларни жалб этган ҳолда уларда эртанги кунга бўлган ишончни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар ташкил этиш;
- оиладаги зўравонликдан жабр кўрган ёшларни нохуш ҳолатлардан сақлаш ва оғир вазиятдан чиқаришга қаратилган психологик хизматни ташкил этиш.

Психологик маориф ва маърифат – талаба ва педагоглар жамоаларида энг кулаги психологик муҳитни юзага келтириш учун маҳсус психологик тадбирлар олиб бориш, педагогик жамоада муомала маданиятини такомиллаштириш, талабалар билан профессор-ўқитувчиларнинг муомала жараёнини яхшилашга ёрдам бериш, шахсга оид, ихтисосликка доир муаммолар юзасидан ўқитувчилараро кенг кўламда маслаҳатлар бериш. Педагогик жамоа аъзоларидаги психологик зўриқиши ва толиқиши йўқотиш, камайтириш, уларнинг олдини олиш учун чора-тадбирларни таркиб топтиришга кўмаклашиш.

Психодиагностика – психодиагностик тадқиқотлар талабаларнинг ўқиши давомида психологик-педагогик жиҳатдан чукурроқ ўрганишга йўналтирилган бўлиб, уларнинг индивидуал-психологик хусусиятларини, таълим тарбиядаги нуқсонларнинг сабабларини аниклашга мўлжаллангандир. Диагностик ишлар гурухий ёки индивидуал тарзда ўтказилади.

Бунда амалий психолог қуйидаги вазифаларни бажаради:

- ёш давр тараққиёти мезонларига мувофиқлигини аниклаш мақсадида психолог олий таълим муассасалари талабаларини психологик текширувдан ўтказади, уларнинг даражаларини белгилайди. Талабаларнинг касбий яроқлилигини диагностика қиласди, уларнинг шахс хислатлари, иродавий сифатлари, хис-туйғулари, ўзини ўзи бошқариш имконияти, интеллектуал даражасини текширади;
- психолог профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг психологик хусусиятлари, уларнинг қизиқиши, майли, иқтидори кабиларни ўрганади, мутахассис ва етук шахс сифатида шаклланишига муайян ёрдам кўрсатади.
- олий ўкув юрти талабаларида учрайдиган ўкув малакалари ва куникмаларини эгаллашдаги нуқсонлар, хулқ-атворидаги камчиликлар, интелектуал тараққиёт ва шахс фазилатларидаги бузилишлар сабабларини диогностика қиласди.
- талабаларнинг ўз тенқурлари (тengдошлари) билан муомаласини ўрганиш учун уларни текширади. Уларнинг этномаданияти хусусиятини ҳисобга олган ҳолда психофизиологик методларни муайян шароитга мослаштиради.
- бошқа соҳа мутахассислари билан биргаликда талабанинг психик ривожланишидаги нуқсонлар хилма-хиллигини ҳисобга олган ҳолда дифференциал диагностикани амалга оширади. Хусусан:

- а) нұқсанларнинг тиббий ва дефектологик табиатини аниклади;
- б) ассоциал хулқ-атвор сабаблари ва шаклларини белгилайди;
- в) талабалар ўртасидаги гиёхвандлик, таксикоманлик, алкоголизм, үғирлик, дайдилик каби иллатларнинг ижтимоий-психологик илдизларини текширади, унинг омилларини таҳлил қиласы;

Психик ривожлантириш ва психокоррекция ишлар – йұналиши психологдан талаба, профессор-ўқитувчилар шахси ва интеллектини таркиб топтиши жараёнiga фаол таъсир ўтказишни тақозо қиласы.

Ушбу йұналишда психолог қуидаги аник ишларни амалга оширади:

- ривожлантирувчи ва психокоррекцион ишлар психолог томонидан ҳар хил шаклларда, вазиятларда ва ҳолатларда ташкил қилинади:

а) амалий психологнинг маҳсус иши, машғулоти айрим талабалар билан алоҳида ўтказилиши мумкин бўлган машғулотлар режалаштирилади.

б) талабаларнинг ҳар-бир фаолияти маҳсус равишда амалга оширилиб, талабалар гурухларига тарбиявий таъсир ўтказишга йўналтирилган бўлади;

в) ота-оналар педагогик жамоаларга олий таълим тизими ходимлари иштирокида тарбиявий тадбирлар тарзида машғулотлар олиб бориш назарда тутилади.

- ривожлантирувчи ва психокоррекцион муаммоларни камраб оловчи коррекцион фаолиятнинг психологик қисми мутахассислар томонидан амалга оширилади. Мазкур ишнинг педагогик жиҳати эса психологнинг педагоглар, ота-оналар билан ҳамкорлигига ўтказилади.

- ривожлантирувчи ва психокоррекцион ишлар дастур шундай тузилиш кераки, унда коррекцион ишга жалб қилинувчилар гурухининг қадриятли йўналганлиги, этнопсихологик ва этномаданияти хусусиятлари ўз аксини топсин; дастурни ҳалқ, этно миллат, элат тарихи, анъаналари, расм-руслари одатлари кабиларни хисобга олган ҳолда тузиш мақсадга мувофиқдир.

- Олий таълим муассасаси психологи талабаларнинг психик тараққиётидаги, хулқидаги нұқсанлар, ҳамда камчиликларни аста-секин тузатиш, корекция қилиш дастурини ишлаб чиқади ва амалиётга тадбик этади. Бунинг учун улар билан маҳсус машғулотлар, бузилишни камайтириш машқларини ўтказади, ижодий (креатив) қобилияtlарни ўстириш мақсадида тренинглар олиб боради.

- талабалар ва профессор-ўқитувчилар ўртасидаги номутоносиблигни йўқотиши мақсадида маҳсус машғулотлар ўтказиш: улардаги ўқишдан, ижтимоий мухитдан эгалланган ўрнидан, мавқиедан қоникмаслик ҳиссини камайтириш учун тренинг, ролли ўйинлар, психодрамдан фойдаланиш.

- эмоционал зўриқишининг олдини олиш ва уни камайтириш ниятида маҳсус кабенетларни жиҳозлаш (хона жаҳон стандартларига жавоб бериш, бошқарув пульти, экран воситалари, аутотренинг, социал тренинг, техник воситаларга, илмий услубий методикаларга эга бўлиш лозим).

- корекцион ишлар маълум тартибда, илмий танлов асосида, муайян сеанс бўйича ўтказилиши шарт. Бунда эмоционал зўриқишига учраган шахснинг миллати, ёши, жинси, индивидуал-типологик хусусияти, таъсирланиш даражаси хисобга олиниши керак: тузатиш ишлари машғулот,

фаолият касб хусусиятига мос, мутаносиб бўлиши таъсир ўтказиш самарадорлигини оширади: унда япон услубларини қўллаш ҳам зарур маълумотлар тўплаш ва тангликни йўқотиш имкониятини яратади.

- Олий таълим муассасаси психологи хизмат доирасида талабаларнинг психик тараққиётидаги, хулқ-атвор ва шахсларо ўзаро муомала муносабатларидағи нуқсонлар ҳамда камчиликларни аста-секин тузатиш, коррекция қилиш дастури ишлаб чиқилади ва амалиётга татбиқ этилади. Бунинг учун улар билан маҳсус машғулотлар ўтказади, ижодий қобилиятларни ўстириш мақсадида тренинглар олиб боради.

Коррекцион фаолиятнинг психологик қисми психологлар томонидан амалга оширилади. Ривожлантирувчи ва коррекцион ишлар психолог томонидан ҳар хил шаклларда, вазиятларда ҳал қилинади:

- Олий таълим муассасаси психологининг маҳсус индивидуал иши;
- талабалар гурухига тарбиявий таъсир ўтказишга йўналтирилган машғулотлар;
- ота-оналар, педагогик жамоа иштирокида тарбиявий тадбирлар тарзида машғулотлар олиб бориш.

Психологик консультация (маслаҳат) – талабалар таълим ва тарбияси билан шуғулланувчи барча шахсларга, жумладан маъмурият, профессор-ўқитувчилар, ота-оналар, ижтимоий ва жамоатчилик ташкилотлари ходимларига аниқ маслаҳатлар бериш орқали амалга оширилади.

Ушбу йўналишда психолог куйидаги аниқ ишларни амалга оширади:

- таълим, тараққиёт, тарбия, касбий шаклланиш ва турмуш қуриш, ўзаро муносабат, муомала ва мулокот сирлари, тенгдошлар муносабати ва дунёқараш, қобилият, иқтидор муаммолари юзасидан индивидуал, гурухий, жамоавий тарзда маслаҳатлар ўюнтириш;
- маъмуриятга талабаларни ва гурухларни қизиқтирувчи масалалар бўйича маслаҳат бериш: уларни фаолллаштириш, уларга таъсир ўтказиш тўғрисида раҳбар кадрларга амалий кўрсатмалар тайёрлаш;
- ота-оналарга талабаларниң психик ривожланиш хусусиятлари, шахс сифатида шаклланиши, ўзаро муносабат мақомлари, бунда фарзандларнинг ёш, жинс, индивидуал-типологик хусусиятлари муаммоси бўйича илмий-амалий маслаҳатлар бериш;
- олий таълим тизимининг барча бўғинлари ва босқичларида маъруза ўқиш, ота-оналар йиғилишида, олий таълим муассаси Кенгашида иштирок этиш орқали педагоглар, ота-оналар психологик маданиятини оширишга ҳаракат қилиш, уларга индивидуал, гурухий маслаҳатлар бериш;
- олий ўкув юртларига талабалар танлаш моҳияти, вазифаси, монандлиги, уларнинг имконияти, истиқболи тўғрисида илмий-амалий хусусиятга молик консультатив ишлар олиб бориш;
- раҳбар кадрлар ва профессор-ўқитувчиларнинг касбга яроқлигини илмий асосда текшириш ва аниқ тавсияномалар ишлаб чиқади;
- аттестация, ижтимоий талаб ва буюртмалар юзасидан ижтимоий-психологик ахборотлар тўплаш ва уларни умумлаштириб, якахол тавсиялар ишлаб чиқиш;

- хорижий олий таълим муассасалари билан алоқа қилиш, кадрлар малакасини ошириш, уларнинг интелектуал потенциалини (имкониятларини) аниклаш фан ва техникани ривожлантириш имкониятини, олий мактабнинг нуфузи тўғрисида материаллар йифиш, уларни психологик таҳлил қилиш ва маслаҳатлар бериш;

- ётотхоналарда талабаларнинг талаби, эҳтиёжи, қизиқиши, ижтимоий қарашлари, позицияси, мослиги ва турмушга муносабати тўғрисида маълумотлар тўплаш ва уларни амалга ошириш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқиш;

- аънанавий таълим-тарбия методларининг ютуқ ҳамда камчиликларини тадқиқот қилиш, инновацион, фаол услублар самародорлигини синааб кўриш, талабаларнинг уларга нисбатан муносабатини аниклаш ва уларга асосан ўқитиши индивидуаллаштириш, дифференциялаш бўйича ўкув бўлимига кўрсатмалар тавсия бериш;

- иқтидорли талабаларни танлашда иштирок этиш, илмий психологик тавсиялар ишлаб чиқиш ва шунга асосланиб уларга степендијалар белгилашда иштирок этиш;

- профессор-ўқитувчилар ижодий фаолияти маҳсулдорлиги, тўгараклар фаолигини кўтариш тадбирларини ишлаб чиқиш, уларнинг имкониятларини текшириш, касб маҳоратини эгаллаш бўйича мусобақалар, баҳслар ташкил қилиш ва уларнинг маҳсулдорлиги тўғрисида башоратлар қилиш;

7. Олий таълим муассасаси психологи фаолиятини амалга ошириш методлари қуйидагича бўлиши мумкин:

- психологик маданиятни ўстириш ва тарғиб қилиш мақсадида университет профессор-ўқитувчилари, талабалар билан маъruzалар туркуми ва тренинг машғулотлари ўтказиш, уларни тарқатиш;

- илмий-оммабоп адабиётларни яратиш;
- оммавий ахборот воситаларида чиқишилар;
- психодиагностик тадқиқотлар ўтказиш, методикалар ишлаб чиқиш (тест, савол варақаси, тажриба, кузатиш, сухбат ва бошқалар);
- психологик маслаҳат бериш;
- психологик консилиумлар ўтказиш.

8. Бу йўналишдаги ишлар режаси маънавият ва маърифат ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланади ва назорат қилинади.

9. Таълим муассасаси психологининг вазифалари:

таълим муассасасидаги ахлоқий-психологик иклимини, унинг талаба шахсига таъсирини ўрганиш;

талабаларнинг шахсий муаммоларини аниклаш мақсадида ижтимоий-психологик диагностика ўтказиш;

ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ талабаларни аниклаш (барча талабалар);

катталар томонидан тазийик ўтказилаётган талабалар муҳофазаси ва улар билан индивидуал ишларни олиб бориш (талабалар билан индивидуал сухбат);

нотинч оилалар фарзандаларини эрта аниклаш;

ота-оналарни ўқув-тарбиявий жараёнга жалб этиш;

мушкул вазиятларга тушиб қолган талабаларга индивидуал маслаҳатлар бериш;

ота-оналар, педагоглар, маъмурият ва гурӯҳ мураббийларига маслаҳатлар бериш;

талабалардаги хулқи оғишишларни эрта аниқлаш ва уларнинг олдини олиш;

турли ҳолатлар бўйича ҳисобда турадиган талабалар билан психопрофилактик ва коррекцион ишларни олиб бориш;

профессор-ўқитувчилар, психологик ёрдамга мухтоҷ талабалар ва ота-оналар ўртасидаги ўзаро муносабатни ва ўзаро тушуниш даражасини ошириш;

ўқитувчилар жамоасига талабалар таълим-тарбиясини индивидуаллаштиришда ёрдамлашиш, уларнинг қобилиятини, майлини ўсиш даражасига қараб, ўқитувиларга коррекцион ишларни амалга оширишда кўрсатмалар бериш, психологик хизматнинг ушбу йўналишида алоҳида аҳамият касб этадиган нарса-бу талабалар ўсишида кечикиш (оркада қолиш), уларда хулқнинг бузилиши, таълимда ўзлаштиришнинг ёмонлашуви кабиларни ўрганиш;

Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва қайта тайёрлаш соҳаларидағи қарорларини амалга ошириш.

10. Психолог фаолиятига доир ҳужжатлар:

ректор томонидан тасдиқланган йиллик иш режа;

психологнинг консультацияларни рўйхатга олиш журнали;

талабалар билан индивидуал ишларни ҳисобга олиш журнали;

таълим муассасаларидағи талабалар гуруҳларининг ижтимоий-психологик паспортлари;

талабаларнинг индивидуал-психологик тараққиёти харитаси;

нохуш оиласлар, хавф-хатар даражаси юқори бўлган талабаларнинг маълумотлар банкини яратиш;

Ота-оналар, педагог ходимлар билан иш юритишга доир материаллар.

11. Олий таълим муассасаси психологининг индивидуал масъулияти:

функционал вазифаларини бажаришга;

тасдиқланган иш режасининг тўлик бажарилишини таъминлашга;

тасдиқланган шаклдаги ҳисботларни ўз вақтида тақдим этишга;

психологик диагносларнинг аниқлигига;

диагностик ва коррекцион методлар адекватлигига;

талабалар билан олиб бориладиган ишлар ва уларнинг натижаларига;

берилаётган тавсиялар асосланганлигига;

текширув ва бошқа ҳужжатлар тўлдирилишига ва сакланишига.

12. Олий таълим муассасаси психологининг мажбуриятлари:

олий таълим муассасасининг Низоми ва психолог кодексига кўра иш юритиш;